

**Flyktinggruppernas
riksråd**

FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD, FARR

STYRELSENS BERÄTTELSE FÖR VERKSAMHETSÅRET
2024–2025

Innehåll

Inledning	3
Översikt	3
Styrelsen	4
Kansli och AU	4
Anställda	4
Fondandsökningar mm	5
Särskilda projekt	6
Tidösidan	6
Utsatt eller Insatt	6
Utbildning för rådgivare	7
Information och kunskapsförmedling till medlemmar	8
Artikel 14	8
Två kursdagar	10
Medlemsbrev	11
Information och kunskapsförmedling till allmänheten	12
Sociala medier	12
Hemsida	12
Föreläsningar	12
FARR i media	12
Rådgivning	13
Mailrådgivning	13
Telefonrådgivning	14
Förvarsbesöksgruppen	14
Handbok - Goda Råd till dig som söker asyl i Sverige	15
Bevakning av EU och samverkan i Europa	17
FARR:s EU-grupp	17
ECRE (The European Council of Refugees and Exiles)	19
ELENA nätverket (European Legal Network on Asylum)	19
EUAA (The European Union Agency on Asylum)	20
ENS (European Network on Statelessness)	21
Nationella nätverk där FARR medverkar som medlem/deltagare	22
FOSIF	22
FOG-möten hos Migrationsverket	22
Asylforum hos regeringen	22
Samarbete med Asylrättscentrum (ARC)	23

Inledning

Styrelsen för Flyktinggruppernas Riksråd, FARR, avger härmed följande verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2023–2024.

Flyktinggruppernas Riksråd, FARR, är en paraplyorganisation för enskilda och grupper som arbetar för att stärka asylrätten. FARR är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation som hjälper och samordnar grupper och enskilda som arbetar för att stärka asylrätten. FARR verkar för att Sverige ska följa de internationella konventioner som landet har undertecknat till skydd för mänskliga rättigheter och för att den svenska asyl- och flyktingpolitiken i sin praktiska tillämpning ska präglas av humanitet, solidaritet och rättssäkerhet. FARR gör detta genom att:

- stötta de som arbetar för asylsökande och papperslösa med rådgivning, information och utbildning
- föra fram erfarenheter från asylsökande och papperslösa i den offentliga debatten via media (bland annat genom tidskriften Artikel 14)
- sammanfatta kunskaper och erfarenheter från flyktingar och lokalgrupper för att kunna påverka myndigheter och politiker och lämna in remissvar till regeringen angående föreslagna ändringar i utlänningslagen
- framställa faktamaterial och arrangerar kurser, kampanjer och andra projekt till nytta för alla som är engagerade i flyktingfrågor, och ger spridning åt lokala arrangemang och samarbeten
- samverka med andra organisationer i Sverige och internationellt

Översikt

Under verksamhetsåret har Tidöavtalet fortsatt att leverera destruktiva regeländringar, samtidigt som EU har drivit igenom den nya pakten för asyl och migration som kommer att få stor betydelse för den framtida asylpolitiken och innebär försämring för människor på flykt som vill söka skydd i unionen. Kriget i Ukraina och i Palestina har fortsatt. Allt detta har kommit att påverka FARRs verksamhet.

Ekonomi har under året inte medgett att FARR fortsatt har anställda, vilket har inneburit en stor omställning som fortfarande pågår och ökat tryck på styrelsen genom att verksamheten måste fördelas för att organisationen ska fungera.

Styrelsen

Styrelsen har i början av perioden bestått av 13 ordinarie ledamöter inklusive ordförande, samt 8 ersättare, Terje Holmgren (ordf), Liisa Korvenranta (vice ordf), Moa Karlsson (kassör), Aida Samani, Annette Rosengren, Diana Mulinari, Kamal El Salim, Michael Williams, Sofia Ekberg, Leandro Delbano Grimståhl, Märta Råberg, Pomme Johansson Corvellec, Tilda Pontén, Alma Jungner, Anna Hagnefur, Gabriel Mezquida Cappi, Markus Henriksson, Sara Fagerström, Stina Nilss, Torbjörn Sander samt Sofie Sjölander.

Styrelsen har haft åtta ordinarie styrelsemöten samt ett konstituerande möte, 24 mars, 14 april, 4 juni, 31 juli, 11 september, 22 oktober och 10 december 2024, samt 20 januari och 5 mars 2025. Mötena från och med det i juni har skett helt på distans. Styrelsemötena har till skillnad från tidigare år varit fler, oftare, kortare och utan att träffas, vilket har varit både positivt och negativt.

Kansli och AU

Styrelsens arbetsutskott har bestått av fem personer. Möten har i allmänhet hållits ungefär var tredje vecka. I AU diskuteras och beslutas olika typer av frågor. Det är frågor som inte är av tillräcklig vikt för att ta tid för hela styrelsen, frågor som behöver diskuteras och beslutas snabbt, dessutom behandlas dagordningar till styrelsemöten.

Under större delen av året har kansliet bestått av Sofia Häyhtiö och Terje Holmgren. Målet har varit att kansliet ska ha veckovisa möten för att verkställa beslut från AU och styrelse, hantera daglig korrespondens i form av inbjudningar och förfrågningar och förbereda kommande möten. Under hösten var det svårt att få ihop kanslimöten. På slutet av året har kansliet bestått av Terje Holmgren och Liisa Korvenranta, för att då skötas med löpande kontakt istället för möten och väsentligen utan att verkställa uppgifter från styrelse/AU.

Anställda

Fram till mitten av februari 2025 har FARR haft Sofia Häyhtiö anställd som samordnare på 60%. Kirsti Haugsand Wennerholm har fram till sista december 2024 haft en subventionerad anställning på 50% och arbetat i huvudsak som webbmaster.

Sofia har under året lagt tid på samordning och projektledning av enskilda projekt inom FARR. Exempelvis Goda Råd, uppdatering av FARR:s ordinarie webbsida, Artikel 14:s webbsida, samordning av förvarsbesöksgruppen med tillhörande utbildningar samt löpande bevakning av en rad funktionsmailboxar, bland annat bevakar hon inkommande mail till kansliet. Sofia har också skrivit projektansökningar i samarbete med andra i FARR:s styrelse samt ingått i telefonrådgivning gruppens schemalagda veckor där vi ger råd på telefon. Sofia har fortsatt representera FARR vid möten mellan NGO som besöker förvar och Migrationsverket samt vid

Justitieombudsmannens återkommande dialogforum om frihetsberövades situation och rättigheter. En betydande uppgift har varit att leda projektet Utsatt eller Insatt.

Kirsti har tillsammans med Sofia uppdaterat en webbsida som går att nå via FARR:s hemsida samt: <https://dok.farr.se/tido>. Sidan skapades på initiativ från föreningar som protesterat mot Tidöavtalet. Sidan innehåller analyser, fakta och motargument samt en omfattande granskning av innehållet i Tidöavtalet på tolv migrationspolitiska områden, inklusive nya beslut från regeringen. Samlat finns även debattinlägg i media från enskilda och organisationer samlat, såväl som en kartläggning av pågående initiativ mot Tidöavtalets främlingsfientliga migrationspolitik. Webbssidan är högst levande och i arbetet ingår att kontinuerligt uppdatera sidan med nytt innehåll. Kirsti har också fortlöpande uppdaterat innehåll på FARR:s webbsida, hon har även formgivit tack- och gåvobrev samt andra grafiska uppdrag såsom uppdateringen av skriften Goda Råd.

Fondandsökningar mm

Under det gångna året har olika insatser gjorts för att försöka få in pengar till FARR. Det har funnits en löst sammansatt grupp bestående av Sofia Häytiö, Pomme Corvellec, Sofie Sjölander, Stina Nilss och Michael Williams. Gruppen har sporadiskt samt bitvis intensivt arbetat med att genom samarbeten och fond/projektansökningar försöka få in ökade tillgångar i FARR.

Sofia Häytiö och Pomme Corvellec har under året haft ett samarbete med Ben & Jerry's. Det har rört sig både om att FARR har delat information och analyser med Ben & Jerry's om nutida asylnpolitik samt att FARR deltagit i kompetenshöjande workshops med Ben & Jerry's i fråga om kampanjproduktion och kommunikation. Under flera månader var det även fråga om att gemensamt producera en kampanj i relation till angiverilagen men Ben & Jerry's drog sig ur på grund av egna omorganiseringar i slutet på sommaren. I samband med samarbetet donerade Ben & Jerry's 50 000 kr till FARR.

I april skickade FARR genom Sofia Häytiö, Pomme Corvellec och Sofie Sjölander in en omfattande ansökan till MUCF för verksamhetsbidrag för Volontärsamordning. Ansökan omfattade ungefär 400 000 kr och avsåg att ge medel för att genomlys och förbättra FARRs arbete med volontärsamordning. Tyvärr beviljades FARR inte några medel. Arbete påbörjades även kring en ansökan för projektbidrag avseende ökat engagemang i civilsamhället med liknande omfattning. På grund av resursbrist kunde denna ansökan inte skickas in.

FARR har även genom Sofia Häytiö och Terje Holmgren under året fört samtal med Tamam, en ungdomsorganisation till stor del inriktad på nya i Sverige, och varit del i att utforma en AMIF ansökan i vilken FARR var tilltänkt att ingå som samarbetspartner. Tyvärr var det inte möjligt att fortsätta med ansökan/projektet eftersom det visade sig att beviljade medel skulle betalas ut först efter projekttidens slut vilket inte var ekonomiskt möjligt vare sig för Tamam eller FARR.

I avsikt att fortsätta arbetet med att söka pengar har en kartläggning gjorts av befintliga fonder/utlysningar som finns att söka av styrelseledamot Stina Nilss. Ett arbete med att tillgängliggöra och sprida information om att det går att testamentera pengar till FARR ligger även som en möjlighet, en tanke som drivits av Michael Williams.

Särskilda projekt

Tidösidan

Sedan sommaren 2023 har FARR haft en separat webbplats för uppföljning av Tidöpartiernas alla åtgärder för att genomföra migrationsavsnittet i Tidöavtalet. Tidösidan tyngsta del utgörs av tolv avsnitt med fakta och analyser kring migrationsdelarna i Tidöavtalet. Dessa avsnitt har uppdaterats med text och länkar vartefter regeringen har tillsatt utredningar, betänkanden har gått ut på remiss och lagförslag har nått fram till riksdagen. Här förklaras och analyseras till exempel utredningen om det kommande mottagandesystemet med obligatoriskt asylboende och återvändandecenter. Utredningen om effektivare återvändande som innehåller "angiverilagen" och många andra förslag till ökade kontroller av utlänningar och tillståndssökande är ett annat exempel på det som granskas. Avsikten är att sidan ska vara till stöd för medlemmar och andra som söker information om planerna och vill kunna reagera.

Regeringen har under året varit extremt produktiv i sitt arbete med att försämbra för asylsökande och andra invandrare. Den ena presskonferensen efter den andra, med agitation mot kriminalitet men åtgärder mot invandrare har hållits. Många större och mindre förslag har presenterats och alla som berör migrationsområdet har förts in i Tidösidans faktadelar även om det inte alltid sker på dagen utan efter ett par veckors inläsning. Tidösidans samlingar med citat och länkar till nyhetsinslag och debatt från media har också uppdaterats varje månad. Avsnitten om pågående kampanjer och manifestationer har uppdaterats mer sällan, medan avsnitten om myter och fakta och det som innehåller tips om EU-rätt och folkrättskonventioner har legat kvar utan särskilda uppdateringar. Ansvar för uppdateringarna har legat på ett par personer i och utanför styrelsen.

Utsatt eller Insatt

Under året erhöll vi projektmedel från Stiftelsen Right Now på 135.000sek, för att öka hbtqi-personers egenmakt i asylprocessen. Gruppen kan anses extra utsatt eftersom t.ex. utredningen hos Migrationsverket handlar mycket om känslor och känsliga ämnen. Det är därför viktigt att asylsökande med hbtqi-skäl tidigt får korrekt information, och kontakt med organisationer för målgruppen. Detta kommer bli ännu viktigare när Tidöavtalets olika delar genomförs. Speciellt allvarligt är ambitionen att avskaffa rätten

till offentliga biträden och tolk under utredningen. Då kommer det bli viktigt att den asylsökande hbtqi-personen kan hitta korrekt information, och kunna få kontakt med relevanta organisationer.

Projektet skall leda fram till ett heltäckande, men ändå lättläst material om asylprocessen, situationen för hbtqi-personer i Sverige, och vad som händer när man får uppehållstillstånd/avslag? Materialet kommer att vara tillgängligt på flera språk. Vi kommer även ta fram viktig information i några korta informationsfilmer. Ett annat material kommer tas fram för den som just anlänt till Sverige, eller är på väg hit. Vad är viktigt att tänka på när man går och söker asyl, eller söker asyl vid gränsen. Det handlar om Dublin, val av biträde och kontakt till hbtqi-organisationer. Detta material skall också finnas på flera språk, och vara lätt att hitta digitalt. Med tanke på det snabba genomförandet av olika delar av Tidöavtalet, skall materialet anpassas för att kunna uppdateras allt eftersom.

Projektet drevs under året av en arbetsgrupp bestående av projektledare Sofia Häyhtio, Stina Nilss, Torbjörn Sander, Sanna Vestin och Markus Henriksson. De tre ledamöterna från styrelsen har alla erfarenhet av arbete i föreningar för asylsökande med hbtqi-skäl. Vi har genomfört en grundlig kartläggning av existerande rådgivningsmaterial, för att kartlägga vad som saknas, och vad som kan bli bättre. Vi har även kartlagt Tidöavtalet för att se vad som särskilt påverkar målgruppen. För att ta reda på verkliga behov har vi genomfört en enkät bland målgruppen. Där frågade vi vilken information och vilket stöd de fått inför asylansökan, och vad de saknade i form av information och stöd. Vi frågade också målgruppen vilka kommunikationskanaler som är bäst för att nå ut till målgruppen. Vi har hållit tre digitala möten riktade till asylrådgivare i FARRs medlemsföreningar, samt FARRs nationella besöks- och rådgivningsverksamhet. Det första mötet hade en bredare inriktning på aktuella frågor. Det andra mötet handlade om vad en asylsökande bör veta, och tredje mötet gick igenom de särskilda utmaningar som asylproceduren, mottagandet och familjeåterförening kan innebära för hbtqi-personer. Alla mötena inleddes med föredrag av jurister med specialkompetens. Arbetsgruppens mål är att material och filmer skall presenteras på ett seminarium under Stockholm Pride, som i år infaller 28/7-2/8.

Utbildning för rådgivare

Efter ett nätverksmöte med representanter från grupper engagerade i flyktingfrågor tog FARR upp en tanke om att ha utbildningstillfällen för rådgivare i asylfrågor. Det kom att till en början få en koppling till projektet UTSATT ELLER INSATT som ändå skulle inledas med utbildningsträffar för ungefär samma målgrupp.

Sedan dess har vi arrangerat fem träffar som har varit specifikt riktade till rådgivare (främst medverkande i rådgivningsgrupper men även enskilda stödpersoner). Träffarna har varit välbesökta och som vi hoppats, besökta just av personer som är engagerade i rådgivning och har med sig många konkreta frågor.

3 juni hade vi en träff med två inledare. Advokat Johanna Eriksson Ahlén föreläste om härledd uppehållsrätt enligt artikel 20 i EU:s funktionsfördrag. Biträdande jurist Joakim Lundqvist pratade om återkallande av status och vad man kan göra åt det. Därefter öppet för allmän diskussion om aktuell praxis för olika grupper

17 juni hade vi en träff som också ingick i projektet UTSATT ELLER INSATT. Joakim Lundqvist föreläste på temat "Vad en asylsökande bör veta" om information som asylsökande skulle behöva ha innan de går in i asylprocessen. Därefter diskussion om vilket material som skulle behövas och hur nå målgruppen.

5 augusti hade vi en träff som också ingick i projektet, Joakim Lundqvist föreläste även då, om kommande lagändringar och hur de kommer att påverka specifikt asylsökande med hbtqi-skäl men även andra.

27 januari hade vi första träffen om förlängning / fortsatt uppehållstillstånd. Jur dr Louise Dane föreläste om problemen för ungdomar som fyllt 18 med att förlänga uppehållstillstånd. Med bara ett ämne (desto mer komplicerat) och många kunniga åhörare kom väldigt många frågor från publiken och det blev mycket diskussion och ett mastigt utskick efteråt - det gick ut efter de två mötena om förlängning.

17 februari hade vi andra träffen om förlängning / fortsatt uppehållstillstånd. Joakim Lundqvist föreläste om förlängningar generellt och vilka komplikationer som kan uppstå vid olika grunder för uppehållstillstånd och specifikt om man behöver byta grund för tillståndet. Asylrättsexperten och tidigare FARR-ordföranden Sanna Vestin höll en snabb genomgång av aktuella lagändringar. Många detaljfrågor och diskussion även detta möte.

Information och kunskapsförmedling till medlemmar

Artikel 14

Artikel 14 är den enda tidskrift i Sverige som har ett renodlat fokus på utvecklingen inom asyl- och migrationsområdet. Vårt uppdrag är att vara en hög och tydlig röst för asylrätt. I en tid när allvarliga inskränkningar görs i såväl svensk som europeisk migrationspolitik är detta uppdrag viktigare än någonsin. Bara genom att mångsidigt beskriva och noga analysera det som sker går det att göra utvecklingen begriplig och konsekvenserna tydliga. I artikel 14 förenas det individuella och konstnärliga uttrycket med politisk analys, kunskap och faktaförmedling.

Under 2024 har Artikel 14 lyckats publicera fyra innehållsrika nummer trots krympande ekonomiska resurser. Redaktörerna har skrivit den årliga ansökan om produktionsstöd till kulturtidskrifter hos Kulturrådet och beviljats 150 000 kronor för 2025. Bidraget har minskat, vilket har lett till en stor ekonomisk utmaning på grund av inflation och kostnadsökningar. Tack

vare skribenters och konstnärers generositet har vi kunnat upprätthålla en hög kvalitet, särskilt när det gäller konstnärliga och litterära bidrag. Detta ger utrymme för berättande i bild och text som kommenterar och reflekterar över tidningens teman

Vi är både stolta över våra skickliga medverkande som regelbundet återkommer med bidrag och glada för att ha kunnat hälsa flera nya medarbetare välkomna under året. Det gäller inte minst de forskare, skribenter och bildkonstnärer som kommer från länder utanför EU och som på olika sätt vidgat perspektiven och bidragit till en rikare och mer relevant diskussion. Detsamma gäller de konstnärer och debutanter vars verk Artikel 14 uppmärksammat och lyft fram.

Artikel 14 har lagt ut unika texter på engelska och andra språk på vår hemsida (<https://artikel14.se/>), samt ett urval av artiklar från den tryckta tidningen. Den digitala plattformen är viktig för att nå fler läsare, men vi är begränsade av ekonomiska faktorer när det gäller att utöka vårt online-innehåll

Under 2024 har Artikel 14 gett ut fyra nummer, varav ett dubbelnummer (2023:4 och 2024:1). I detta nummer uppmärksammades den repressiva asylpolitiken i Sverige, EU:s kommande migrationspakt och dess förskjutning av ansvar för människor på flykt samt de pågående krigen i Ukraina och Gaza. Det är tre teman som återkommit under året.

I 2024:2, skärskådas innebörden i den antagna Migrations-och Asylpakten och dess konsekvenser för asylsökande och medlemsländerna. Vi diskuterade det politiska läget i Sverige, halvvägs in i mandatperioden, och de demokratiska värden som står på spel om polariseringen fortsätter och splittringen av samhället ytterligare fördjupas.

I 2024:3 fokuserade vi på situationen i Afghanistan, där talibanernas maktövertagande för tre år sedan har omkullkastat livet för miljontals människor, särskilt för kvinnor och flickor. Vi fortsatte också granskningen av hur migranternas och asylsökandes rättigheter och villkor försämras på område efter område och hur den förda politiken har begränsat juristers och andras möjligheter att hjälpa sina klienter.

I 2024:4 påbörjade vi en granskning av sambandet mellan den globala klimatkrisen, lokala miljöförändringar och det snabbt ökande antalet miljöflyktingar i världen. Vi inledde med ett nedslag i Tuniens gruvområde där forskaren Khaled Tabbabi analyserade hur miljöförstöring, exploatering och migration hänger samman.

Ansvarig utgivare för Artikel 14 är Linn Hansén. Redaktörskapet har under 2024 delats mellan Sofia Häyhtiö, Karin Nilsson Kelly. Kirsti Haugsand Wennerholm svarar för den grafiska formgivningen.

Två kursdagar

FARRs vårkurs genomfördes lördagen 23 mars dagen före årsmötet i det vackra Medborgarhuset (50-tal, rött tegel) i Hägerstensåsen, Stockholm. Ett antal sakkunniga talade kring ämnet aktuell asyl- och rättspraxis.

Det handlade om EU och vad Tidöregeringen gör med oss, om asylrättsliga miniminormer i EU-rätten, om den nu överenskomna EU-pakten för asyl- och migration, om svensk asyl- och rättspraxis för medborgare från Afghanistan, Ryssland och Belarus, Syrien, Irak, Iran, Kurdistan och Turkiet. Kursen tog också upp återkallande av skyddsstatus, införandet av visitationszoner i Sverige och hur vi kan reflektera kring motstånd.

Talare var Bernd Parusel, forskare vid Svenska institutet för Europastudier (Sieps), advokaterna Björn Åhlin, Fridh Advokatbyrå, Stockholmskontoret, Jenny Skarland, Din Advokat, Ilhan Aydin, Advokatfirman Codex, biträdande juristerna Eva-Lena Hannerfors, Asylbyrå, Joakim Lundqvist, Folkets Advokatbyrå, psykologen och samordnaren Frida Johansson Metso, Röda Korsets kompetenscenter för tortyr - och krigsskaderehabilitering, sakkunniga Lana Willebrand, Union to Union, sakkunniga Jon Fridholm och Philippe Galtsov, Östgruppen för demokrati och mänskliga rättigheter, samt styrelseledamöterna från FARR juristen Aida Samani, Sanna Vestin, Michael Williams och Annette Rosengren.

För praktiskt och tekniskt genomförande av kursdagen bistod nuvarande och tidigare styrelseledamöter och i hög grad FARRs samordnare Sofia Häyhtiö. Planerade kursen gjorde FARRs styrelseledamöter Liisa Korvenranta, Michael Williams, Annette Rosengren m fl. Kursen var mycket lyckad.

FARRs höstkurs hölls 19 oktober 2024 i samarbete med Sundsvalls asylkommitté, på plats i Sundsvall och digitalt.

Under titeln för kursdagen, "Ingen släpper någons hand frivilligt - asylrätt i motvind" samlades aktivister, engagerade, jurister, initiativtagare, medmänniskor och medlemmar i FARRs medlemsorganisationer i Sundsvall eller digitalt för att ta del av en heldag om asylrätt.

Arbetsgruppen inför kursdagen leddes av Stina Nilss som hade Michael Williams, Terje Holmgren, Annette Rosengren, Markus Henriksson, Märta Råberg och Alma Junger vid sin sida, från Sundsvalls Asylkommitté leddes arbetet av Åsa Forsberg Johanson, Erika Wahlstedt och Emma Améus.

Drygt 35 personer deltog i Sundsvall medan ca 80 personer tog del av dagen digitalt.

Programmet i korthet:

- Åsa Forsberg Johanson från Sundsvalls Asylkommitté och FARR:s ordförande Terje Holmgren inledde och avslutade dagen.

- Björn Åhlin, advokat och delägare på Fridh Advokatbyrå presenterade situationen specifikt för personer från Afghanistan som sökt asyl i Sverige, med grund i bland annat FARRs rapport "Migrationsbeslut i ärenden rörande personer som söker skydd från Afghanistan – en kartläggning".

- Ivan Kigoonya Mwanje, utbildad advokat och lastbilschaufför samtalade tillsammans med filmaren, aktivisten och debattören Kamal El Salim och kulturarbetaren och aktivisten Stina Nilss utifrån rubrikerna "Hederlig vandel räknas, men vem räknas som en riktig flykting?" och "Att dra tillbaka uppehållstillstånd - vem är skyddsvärd?"

- Lotta Meurling från Sundsvalls Asylkommitté och Michael Williams, styrelseledamot i FARR samt svensk medkoordinator för ELENA juristnätverket inom ECRE talade om hur återvändarprocessen i Sverige fungerar idag samt om hur EU:s och Sveriges pågående planer kring återvändande under rubriken Återvändande - på vems villkor?

- Tilda Pontén, styrelsemedlem FARR och anställd på Amnesty International Sverige berättade om EU:s migrationspakt - en tillbakagång för asylrätten och skyddet för människor på flykt, tillsammans med Michael Williams, styrelsemedlem FARR.

- Md Rafiqul Islam och Tawhid Amanullha från organisationen Work Permit Holders Association talade om om risker och problem med det höjda lönegolvets för arbetstillstånd.

- Johanna Eriksson Ahlén, humanjuridisk advokat på byrån Din Advokat Eriksson Ahlén AB presenterade det aktuella läget kring familjeåterföreningsärenden, mot bakgrund av Tidöavtalet.

- Sanna Vestin, oberoende asylrättsexpert och skribent samt sakkunnig för FARR, föreläser om rättigheter under asylprocessen i skuggan av Tidöavtalet.

- Tomas Fridh, advokat och delägare på Fridh Advokatbyrå samt sakkunnig i förvarsutredningen berättade om vilka förändringar som förvarsutredningen väntas föreslå. Under samma pass medverkade Sofia Häyhtiö, samordnare i FARR och medlem i besöksgruppen, och berättade om FARR:s verksamhet på förvaret i Märsta.

- Patricia Lorenzoni, idéhistoriker, forskare, kulturskribent och initiativtagare till Vi Anger Inte, avslutade kursdagen och berättade om hur motstånd skapas i och med men också mot angiverilagen tillsammans med Alexander Goldmann som är kulturpedagog, ordförande för Musiker mot Rasism och drivande i uppropet från lärare inom Vi Anger Inte.

Efter dagens avslut samlades representanter från FARR och Sundsvalls Asylkommitté för samtal och gemensam middag hemma hos Åsa Forsberg Johansson.

Alla deltagare fick, efter kursen, ett utskick med material från föreläsningarna och för vidare läsning.

Medlemsbrev

FARR har skickat fyra medlemsbrev (februari, maj, augusti och december) med allmän information om verksamheten och aktualiteter i asylrättsrörelsen. Övrig information som har skickats till medlemmarna har rört bland annat information om kursdagar, information om utbildningar till rådgivare och förfrågningar om medverkan i våra sociala medier. Styrelseledamot Pomme Corvellec har varit ansvarig för medlemsutskick och utformat dessa tillsammans med Sofia Häyhtiö.

Information och kunskapsförmedling till allmänheten

Sociala medier

Socialamediergruppen fortsätter sitt arbete. Det är fyra aktiva i gruppen och en tillfälligt inaktiv, dessutom har vi fått Alma som är med i chatten, som länk mellan oss och Tidösidan. Sedan våra nya medlemmar Anna och Stina kom in i gruppen har våra inlägg fått en mer enhetlig (och snygg) egen layout. Vi fortsätter ha fokus på asylrätt men också med ett internationellt perspektiv. Vi har börjat dela ut Månadens ros och valet av mottagare diskuteras inom gruppen varje månad. Vidare har vi försökt få igång kommunikation med FARR:s föreningar, så att de ges utrymme att berätta om sina perspektiv och verksamheter. Det har varit en minst sagt sval respons, så det vore toppen om de medlemsföreningar som vill berätta om sin verksamhet kontakter oss på vår mail socialamedier@farr.se. Sprid gärna ordet- det behöver inte vara bara positiva berättelser, men det personliga känns både relevant och viktigt; vi märker att inlägg med det fokuset lockar till delningar och interaktioner och därmed fler följare. Vi ser ett behov av att tillsammans med andra från styrelsen skapa något slags årshjul för att på så sätt få bättre koll på vad som behöver delas och ha lite framförhållning, när vi får möjlighet till det. Vi fortsätter växa på Instagram och Facebook; vi är uppe i 1141 följare på Instagram nu och ca 12000 på Facebook.

Hemsida

FARR:s hemsida samlar främst information som FARR producerar, uttalanden, information om asylrätt med mera. FARR:s hemsida har under året främst skötts av Sofia Häyhtiö och Kirsti Haugsand Wennerholm. FARR anlitar konsulten Ola Hedin, som ansvarar för drift (dvs uppdateringar av programvara och tillägg, samt säkerhet mm) av FARR:s hemsida farr.se, samt artikel14.se.

Föreläsningar

Representanter från FARR har under året föreläst om föreningens arbete och om utvecklingen inom asylpolitiken vid flera tillfällen. Totalt har FARR representerats vid fyra föreläsningar vid arrangemang av Ingen Människa är Illegal Göteborg, Arenaakademin och Ung Vänster.

FARR i media

Företrädare för FARR har intervjuats i media vid ett flertal tillfällen. Några exempel är:

The Guardian 19 augusti om Sveriges många år av hårdnande asylpolitik.

Tidningen Syre 2 oktober om att regeringen vill ha bort eget boende för asylsökande.

Dagens ETC 27 november om vad utredningen landade i rörande angiverilagen.

Tidskriften Article 18 som ges ut i London intervju om behandling av konvertiter från Iran i Sverige <https://articleeighteen.com/analysis/15507/>

New York Times 7 februari om dödsskjutningar i Örebro

<https://www.nytimes.com/2025/02/07/world/europe/sweden-gun-laws.html>

Rådgivning

Mailrådgivning

Under verksamhetsåret har åtta personer turats om att besvara mail som kommer till den offentliga FARR-adressen. Upplägget är att två personer ansvarar för var fjärde vecka. Volontärerna har varierande utbildning inom juridik eller välfärdsrätt och/eller erfarenhet från asylrådgivning. En är styrelsemedlem, övriga är medlemmar i FARR.

Mail som riktar sig till föreningen vidarebefordras till en separat mailadress som bevakas av tre styrelsemedlemmar som tar hand om intervjuförfrågningar, samhällsinformation, förslag om samarbeten med mera. Det mailgruppen besvarar själva är faktafrågor och önskemål om råd gällande att ta sig från Sverige, asylproceduren, överklaganden, förlängningar, familjeåterförening mm. En växande andel har rört förvarstaganden och plötsliga ingripanden mot personer som varit i Sverige länge med utvisningsbeslut som inte kunnat verkställas. En annan växande del är personer som får utvisningsbeslut istället för förlängning - ofta unga vuxna som etablerat sig i Sverige men inte längre har kvar de skäl som de ursprungligen fått tillstånd för.

Vid sidan av de fyra paren har en person fungerat som samordnare och bollplank för lite mer komplicerade frågor. Gruppen innehåller dock flera kunniga personer och numera tas svåra frågor ofta upp i en whatsapp-grupp, vilket kan vara snabbt och effektivt. Ibland tillfrågas även andra personer som har någon specialkunskap. Whatsapp-gruppen används även för byte av veckor och tips om ny information. I den gemensamma driven finns förutom vissa exempelsvar och gruppens schema också en manual, tips om jurister och kontaktuppgifter till föreningar.

Många hjälpsökande hänvisas till närmaste medlemsförening om det finns någon som har rådgivning eller kan träffa personen. Gruppens policy är att alla frågor besvaras även om det ibland handlar om att förklara varför vi inte kan hjälpa till. Antalet inkommande mail per vecka varierar mycket men i genomsnitt kommunicerar de ansvariga för en vecka med ca 15 personer, varav några kan vara återkommande från tidigare veckor. Det är både personer som själva söker

uppehållstillstånd och stödpersoner som hör av sig. Under verksamhetsåret har ett par Zoom-möten hållits. Mailbevakarna har även bjudits in till kursdag och när större träffar hållits för rådgivare ute i landet.

Telefonrådgivning

FARRs rådgivningstelefon är öppen för alla som har frågor om asyl och migration. Den som ringer kommer till FARRs telefonsvarare, som sköts av en person (Sanna Vestin), som sedan fördelar ärendena en vecka var till de fyra personerna i svarsgruppen, som sedan ringer upp. Gruppen har bestått av Märta Råberg och Diana Mulinari samt Krister Törneke och Sofia Häyhtiö. Numera finns en vakans.

Det är ärenden av högst skiftande art, en del kan vi själva lösa, men ofta behöver uppringaren hjälp att hitta jurist för asylsökande, verkställighetshinder, anknytning. Ibland är det akut, som när en förvarstagen har en nära förestående utvisning och är i behov av att lämna in en anmälan om verkställighetshinder inom ett par dagar. Några ärenden innebär ett eller två samtal, andra sträcker sig över många månader. Många gånger är vi den enda kontakten i civilsamhället och får då också vara den som försöker ge tröst och hopp. Ibland lämnar vi över till FARR:s förvarsbesöksgrupp, ibland arbetar vi tillsammans.

FARRs rådgivningstelefon tycks alltmer vara Hoppets slutstation. Trots rådgivarnas egna gedigna kunskaper, Sanna Vestins outtröttliga svarande på våra frågor och en bank av Sveriges skickligaste asylrättsjurister, tvingas vi allt oftare krossa hoppet hos den som ringer. Ringer gör både asylsökande själva, anhöriga, hjälpare i civilsamhället, socialsekreterare, RFSL och Röda Korset uppmanar att kontakta FARR. Ändå blir samtalen meningsfulla för de flesta som ringer och oss som svarar. När vi beklagar att ingen hjälp finns att få med de alltmer repressiva asyllagarna i Sverige och EU får vi ändå oftast: "Men du brydde dig!"

Förvarsbesöksgruppen

FARR:s förvarsbesökare möter oftast förvarstagna med ett lagakraftvunnet utvisningsbeslut, som sitter i så kallat verkställighetsförvar. Dessa ärenden överlämnas ofta till polisen. Vi möter människor med varierande bakgrund, ofta i utsatta situationer. Många lider av psykisk ohälsa, som förvärras under tiden i förvar. I Sverige kan förvarstiden vara upp till tolv månader, vilket skapar stor osäkerhet och stress. Besöken fyller en viktig funktion och vi möter ofta människor som inte får sina rättigheter tillgodosedda och som dessutom göms undan från allmänhetens vetenskap. Under 2024 har vi träffat ett sextiotial förvarstagna från bland annat Irak, Palestina, Etiopien och Iran.

Under året har vi sett att mammor i högre utsträckning tas i förvar, vilket är lika uppslitande som när pappor tas. Vi har besökt föräldrar som suttit inlåsta långt över fyra månader, vilket skapar

stort lidande för alla inblandade. Separationen från föräldern får stora konsekvenser för barnen, som kan sluta gå i skolan och känna oro och förtvivlan. Det sker en tillbakagång i barnets utveckling, vilket bekräftas av förskola, skola, anhöriga och vården.

Exempelvis används formuleringar i förvarsbeslut som "Polismyndigheten har beaktat att barn berörs av beslut om förvar" eller "Migrationsverket anser att barnen har sin andra vårdnadshavare i landet under tiden du är förvarstagen." Ibland görs ingen bedömning av hur barnet påverkas av att föräldern tas i förvar.

Under den första delen av 2025 har vi rekryterat nya förvarsbesökare. I februari arrangerade vi, i samband med Migrationsverkets obligatoriska utbildning, en egen utbildning i grundläggande asylrätt och förvar, ledd av bitr. jurist Joakim Lundqvist från Folkets Advokatbyrå. Vi har nu fått fem nya förvarsbesökare, vilket vi är mycket glada för.

Under perioden 2024-2025 har ett högt taggtrådsförsatt stängsel uppförts runt förvarets område i Märsta. Detta markerar tydligt gränsen mellan omvärlden och de förvarstagna, vilket ytterligare förvärrar situationen genom att skapa en fängelseliknande miljö.

FARR:s krav rörande alternativ till tvångsåtgärder

- En person som har tagit sig till Sverige för att söka säkerhet och trygghet bör inte mötas av våld, tvång eller frihetsberövande även om personen nekats asyl. FARR är principiellt emot att personer som har sökt skydd tas i förvar eller utvisas med tvång. Oavsett orsakerna till att människor inte lämnar Sverige frivilligt borde samhället sträva efter att lösa situationen utan användning av våld.
- Förvar ska inte användas utan att polisen först provat att ställa personen under uppsikt.
- Våld såsom hand- och fotfängsel, spännremmar, spotthuvor och tvångsmedicinering med lugnande medel ska inte förekomma i samband med utvisningar.
- Gripanden vid möten som utlysts av Migrationsverket eller polis med falska förespeglingar ska inte förekomma.

Handbok - Goda Råd till dig som söker asyl i Sverige

Under våren 2024 har en uppdatering av Goda råd gjorts och översatts till arabiska, engelska, farsi och ryska. Den nya versionen 7.0 finns tillgänglig att ladda ner från FARR:s hemsida: <https://farr.se/goda-rad/>.

Tillhörande ÄNDRINGSBLAD TILL GODA RÅD - juni 2024, finns tillgänglig på FARR:s hemsida och innehåller information om lagändringar som skett efter utgivningen av FARR:s handbok "Goda Råd till dig som söker asyl i Sverige" utgåva 6.0 och 6.1.

Uppdateringen av Goda Råd under 2024 avser:

"Särskilt ömmande omständigheter" finns inte längre. Under åren 2014-2023 kunde barn få uppehållstillstånd av "särskilt ömmande omständigheter". Den 1 december 2023 ändrades lagen så att barn nu kan få uppehållstillstånd av synnerligen ömmande omständigheter även om omständigheterna inte är lika allvarliga som krävs för vuxna.

Anknytningsperson ska ha fyllt 21. Åldersgränsen för att få återförenas med partner i Sverige har höjts från 18 till 21 år från 1 december 2023.

Tremånadersregeln vid anhöriginvandring gäller inte alternativt skyddsbehövande. Undantag från försörjningskravet inom tre månader gäller nu endast flyktingar, inte längre alternativt skyddsbehövande.

Lättnad för förälder till barn som är medborgare i EU. Om barnet är svensk medborgare (EU-medborgare) kan föräldern få stanna i Sverige under ansökningstiden enligt EU:s funktionsfördrag.

Gymnasielagen fasas ut. Sista dagen att söka permanent uppehållstillstånd enligt gymnasielagen var 19 januari 2025. För att få permanent uppehållstillstånd krävs gymnasieexamen och en anställning som ger tillräcklig försörjning. Anställningen ska vara fast eller minst tvåårig, och villkoren ska vara godkända av facket. Lagen gäller ensamkommande barn som sökte asyl senast 24 november 2015.

Även höjt lönekrav för arbetstillstånd, höjt försörjningskrav för att få uppehållstillstånd på grund av studier samt försörjningskrav för permanent uppehållstillstånd, ingår.

Denna bearbetning gjordes av Pomme Corvellec, Sanna Vestin och samordnades av Sofia Häyhtiö. Kirsti Haugsand Wennerholm gjorde formgivningen.

Sedan sommaren 2024 finns en grupp som arbetar med att uppdatera Goda Råd. Denna grupp har både arbetat med att uppdatera innehållet i handboken samt arbeta fram en metod för att fortsatt kunna uppdatera skriften genom volontärsatser från styrelsemedlemmar eller andra aktiva. Gruppen består av tre jurister från styrelsen; Leandro Grimstahl, Sara Fagerström och Pomme Corvellec samt en utomstående jurist, Ida Molnar. En uppdaterad textversion ska finnas tillgänglig till årsmötet. Planen är även att göra ett ändringsblad som kan publiceras på FARR:s hemsida. Av ändringsbladet ska de främsta och mest omfattande revideringarna listas så att innehållet blir korrekt och gällande så snart som möjligt. Det finns ännu ingen konkret plan för

hur framtida formgivning och eventuella översättning ska genomföras, när Sofia Häyhtiö inte längre är anställd.

Bevakning av EU och samverkan i Europa

FARR:s EU-grupp

FARR:s EU-grupp - som gärna kunde bestå av fler- bevakar aspekter på EU:s asyl- och migrationspolitik genom egna kontakter och genom att följa information från ECRE - se nedan. Under det gångna året har gruppen varit nästan vilande bl.a på grund av tidsbrist.

Under 2024 fastställdes EU:s migrationspakt som innehåller tio nya rättsakter varav 9 i förordningar och ett direktiv som träder i kraft i juni 2026. Under tiden pågår en implementeringsprocess i varje medlemsstat som samordnas av EU-kommissionen. Rättsakterna innehåller bestämmelser som leder till större kontroll av asylsökande, snabbare procedurer och en tydligare sortering av olika skäl. Det blir mycket svårare att få tillgång till asyl i EU och en kraftfull satsning på återvändandet. Återvändande-direktivets innehåll kan ändras snart och öppna möjligheten att etablera återvändarhubbar i tredjeländer. Huvudprincipen är fortfarande att asyl ska sökas i första EU-land men ett nytt förfarande tillkommer i form av en gränsprocedur främst vid EU:s yttre gräns, men även i enskilda medlemsstater om en tredjelandsmedborgare upptäcks först i detta land. Vid större tryck på mottagningssystemet kan omlokalisering av asylsökande ske.

Hitintills är det svårt att veta i detalj hur de nya reglerna kommer att verka när de implementeras i Sverige. I och med att många ändringar till Utlänningslagen görs parallellt med implementeringen av Pakten komplicerar detta en analys av de faktiska konsekvenserna. EU-förordningar har företrädare framför nationell lagstiftning vilket utredaren av Sveriges anpassning till EU-lagstiftningen måste beakta.

FARR deltog med flera frivilligorganisationer i ett möte med EU kommissionens Henrik Nielsen den 3 oktober. Vi fördelade olika frågor oss emellan. FARR tog upp makroperspektivet kring öppenheten i processen, kommissionens arbete med slutprodukten, EU:s asylmyndighets (EUAA) roll och frågetecken kring hantering av medlemsstater som är kritiska mot Pakten.

FARR:s synpunkter framfördes också vid ett motsvarande möte en månad senare (se nedan) men kompletterades av vikten av att Sverige behåller rätten till kostnadsfritt juridiskt biträde i första instans och att om detta inte sker blir det stora konsekvenser för civilsamhället och att till exempel FARR inte kommer ha resurser att ersätta bortfallet. Rätt till kostnadsfritt juridiskt biträde kommer att ersättas med rätt till information och rådgivning, men vi vet inte hur det kommer se ut i praktiken.

Den 15 november bjöds civila samhällets organisationer inklusive FARR in till ett möte på Justitiedepartementet för att diskutera den svenska implementeringen av Migrations- och Asylpakten. FARR företrädde av Michael Williams och Annette Rosengren. Mötet leddes av statssekreteraren Anders Hall. Medverkade gjorde även Migrationsverket och Polismyndigheten med sina experter. Statssekreteraren berättade att ett omfattande genomförandearbete pågår såväl på Justitiedepartementet som på berörda myndigheter.

Dialogen med civilsamhället är viktig och syftet med dagens samtal var att diskutera organisationernas delaktighet i arbetet. Enligt statssekreteraren var det ”ett givande samtal med diskussioner om civilsamhällets roll och på vilket sätt det kan bidra till att säkerställa ett bra genomförande.”

Inför EU-valet den 9 juni 2024 tryckte FARR upp en affisch som uppmanade till att rösta medmänskligt i EU-valet undertecknat Flyktinggruppernas riksråd. Sofia Häyhtiö utformade affischen och såg till att den blev tryckt hos Trydells i Laholm. Den sattes framför allt upp runtom i Malmö, Lund och Stockholm genom styrelsens Diana, Märta, Annette, Sofia S, Sara F och Terje. För Stockholms del blev den uppsatt i Botkyrkaområdet och rikligt uppsatt i Järvaområdet utomhus på anslagstavlor och ytterväggar och inomhus hos vissa organisationer och bibliotek - i centrum och i ytterområden av Vårberg, Kista, Husby, Akalla, Rinkeby, Tensta, Hjulsta Akalla samt Hässelby gård. Affischen blev även uppsatt i centrala delar av Stockholm. Om affischen verkligen fick människor att rösta, vet vi inte, men att gå vida runt i områdena och affischera ledde till många samtal och bidrog till att göra FARR mer känt.

Måndagen den 3 juni arrangerade FARR ett zoom-samtal inför EU-valet med avgående parlamentsledamoten Malin Björk (V). Annette samtalade med Malin, som utförligt berättade om hur det är att arbeta med asylfrågor och för asylrätten i EU-parlamentet som förtroendevald för Vänsterpartiet. Avsikten var att vi skulle ha ett motsvarande samtal med Miljöpartiet, men det rann ut i sanden.

Valresultatet i hela EU ledde tyvärr till en förstärkning av extremhögerens representation men det största partiet förblev mittenpartiet, European Peoples Party. (EPP)

Dessutom vad gäller nätverk inom EU har Märta Råberg och Annette Rosengren kontakt med den svensk-franska ideella föreningen LAMSF - Les amis des migrants suédophones en France - som från Paris verkar för att stödja unga personer som flyr från Sverige till Frankrike, de flesta från Afghanistan och som sökte skydd i Sverige 2015. LAMSF skriver så här i sin årsrapport för 2023 "... vi upplevde att svenska myndigheter slog rekord i absurditet när det kommer till tillämpningen av migrationspolitiken ...genomgående är absurditeten och orättvisan i de levnadsöden vi tar del av om och om igen". I Frankrike blir Dublinförordningen mycket aktuell för dem som flyr vidare från Sverige. Många kommer i 18 månaders limbo innan de får komma in i den franska asylprocessen, helt enligt Dublin. Nu oroar sig LAMSF och vi i FARR för förändringarna som kommer med implementeringen av pakten sommaren 2026. 18 månader

ersätts med 3 år, men det är än så länge oklart hur ansvaret för den asylsökande kommer vara reglerat efter 3 års limbo.

ECRE (The European Council of Refugees and Exiles)

FARR är medlem i ECRE www.ecre.org och deltar aktivt i två arbetsgrupper som sammanträder ett antal gånger om året, oftast digitalt. Medlemsavgiften är 5000 kr/år. En arbetsgrupp diskuterar utvecklingen av EU:s Asyl- och Migrationspakt - CEAS (Common European Asylum System) och har sammanträtt 23 januari, 15 april, 8–9 juli i Bryssel, 12 september, 12 december och den 12 februari 2025. Där deltar Annette och Michael för FARR:s räkning. Varje möte har fokuserat på Migrations- och Asylpakten och vissa möten på Massflyktsdirektivet. ECRE har producerat detaljanalyser av en del förordningar

<https://ecre.org/ecre-comments-paper-regulation-on-asylum-and-migration-management/> och <https://ecre.org/ecre-comments-paper-regulation-establishing-a-common-procedure-for-international-protection-in-the-eu/> samt <https://ecre.org/ecre-comments-paper-screening-regulation/>

Den andra arbetsgruppen, External Affairs Working Group, tar upp EU:s politik gentemot tredjeländer och har haft möten den 23 januari, 15 april, 12 juni, 17 oktober, 16 december samt 20 februari 2025. Michael har deltagit i de flesta arbetsgruppsmöten. Där har Afghanistan och Ukraina hamnat i fokus samt frågor om återvändandeaftal med Tunisien, Mauretanien och Libyen samt EU:s vidarebosättnings politik. Frågan om Storbritanniens plan att omdirigera asylsökande till Rwanda blev en återkommande fråga fram tills dess att planen avvisades av den högsta juridiska instansen. Situationen i gränsen Belarus/Polen har diskuterats samt revideringen av Återvändardirektivet. ECRE publicerade en analys av hur afghanska asylsökande bedömdes inom EU med inoput från FARR angående Sverige.

https://ecre.org/wp-content/uploads/2024/03/ECRE-Policy-Note-45_Seeking-Protection_Afghan-Asylum-Applicants-in-the-EU.pdf. ECRE spred också FARR:s egen analys av afghanska beslut genom sitt veckobrev.

Arbetsgruppsmöten är välbesökta av kunniga representanter från olika europeiska NGO:s och leds av högkompetenta och välinformerade anställda på ECRE:s huvudkontor i Bryssel.

ECRE ger ut två veckobrev som innehåller värdefulla synpunkter och information om utvecklingen inom EU varav ett handlar om viktiga avgöranden i olika instanser och länder, <https://ecre.org/our-work/elena/weekly-legal-updates/> och den andra om flyktingpolitiken i olika länder <https://ecre.org/media/ecre-weekly-bulletin>.

ELENA nätverket (European Legal Network on Asylum)

FARR är också aktiv i ECRE:s nätverk för asyrrättsjurister och advokater i Europa, ELENA (European Legal Network on Asylum) där juristen Anna-Pia Beier på Asyrrättscentrum (ARC)

och Michael Williams delat på ansvaret för den svenska koordinationen. ELENA-koordinatorerna har en egen mejllista där frågor ställs och besvaras bl.a om praxis i olika länder och kring ny lagstiftning samt om avgöranden i EU-domstolen och Europadomstolen.

I år hölls ELENA koordinatorernas möte online. Syftet med mötet är att identifiera aktuella områden där ECRE kan driva principiellt viktiga rättsfall samt genomföra undersökningar eller skriva stödmaterial. Vi diskuterade praxis angående Afghanistan, behovet av att uppdatera adresslistan i ELENA-index, önskemål om juridisk analys om alternativ till användning av förvar samt frågan om rätt till privatliv och beslagtagning av asylsökandes mobiltelefoner.

ELENA arrangerar också en årlig avancerad kurs i flyktingrätt. 2024 hölls kursen i Porto 22–23 november där Michael deltog. Teman i år var Användning av AI i migrationsprocesser, tillgång till juridiskt stöd i förvar, säkerhetsärenden i asylprocessen, att processa i olika FN-kommittéer, Migrations-och Asylpakten samt senaste praxis från EU-domstolen och Europadomstolen.

ECRE har en underavdelning för de nordiska och baltiska länderna (NOCRE) som under året har hållit två hybrida sammanträden den 21 juni och den 13 november som Annette och Michael deltog i. Ämnen som togs upp var implementeringen av Migrations-och Asylpakten, återvändandet, aktuella rapporter om praxis i olika länder, efterkommande ansökningar (VUT), situationen i Belarus

Inom NOCRE föreslås också en representant till ECRE:s styrelse. Aktuell företrädare är Eva Singer från Danska Flyktingrådet.

EUAA (The European Union Agency on Asylum)

EUAA är EU:s stödkontor till medlemsländerna i asylfrågor. Ett av syftena med EUAA är att stödja en harmonisering av asylhanteringen. Ett annat är att stödja medlemsländerna i implementeringen av Migrations-och Asylpakten samt övervaka medlemsländernas efterlevnad i förhållande till de förordningar och direktiv som reglerar området. EUAA tar fram landanalyser samt identifierar kategorier av skyddsbehövande som vägledning för medlemsstaterna men som inte är juridiskt bindande. Migrationsverket har valt att ge dessa dokument samma ställning som deras handläggningsstöd i egna rättsliga ställningstaganden. Viktiga analyser och vägledning har tagits fram av EUAA under året gällande Afghanistan, Somalia, Iran, Sudan, Pakistan och Syrien. Stödmaterial har tagits fram angående tolkning, utsatta grupper, bevis och riskbedömning, information till asylsökande mm <https://euaa.europa.eu/publications>

EUAA sammanställer också praxis inom olika temaområden t ex kring könsbaserade asylskäl <https://euaa.europa.eu/publications/jurisprudence-related-gender-based-violence-against-women> Dessutom finns en stor databas över viktiga avgörande på internationell- och nationellnivå <https://caselaw.euaa.europa.eu/Pages/default.aspx> som uppdateras regelbundet.

EUAA har nu större resurser än tidigare att lämna praktiskt stöd i länder som tar emot många asylsökande. Kontoret erbjuder också undervisning och träning för asylhandläggare från medlemsstaterna.

EUAA:s stadgar kräver dialog med civilsamhället och andra intressenter. Utvalda NGO:s utses, efter intresseanmälan, och kallas till ett Consultative Forum (CF) en gång om året samt inbjuds att delta digitalt i olika konsultationer vid andra tidpunkter. Medlemskapet är kostnadsfritt och EUAA bekostar närvaro av en representant från varje medlemsorganisation på årsmötet i Malta. FARR blev invald under 2022 i det nybildade Consultative Forum som nu omfattar över 120 organisationer, varav merparten är från civilsamhället.

https://euaa.europa.eu/sites/default/files/2022-10/EUAA_CF_Members.pdf

Michael Williams företrädde FARR på Forumets tredje årsmöte i Malta den 15 oktober 2024. Företrädare för EUAA presenterade den aktuella verksamheten med träningsmoduler inriktade på Migrations-och Asylpaktens innehåll, stöd till medlemsländer med akuta mottagningsbehov, statistik över asylsökande, en översikt av aktuell landinformation, EUAA:s verksamhet utanför EU, kommande stödmaterial till handläggare t ex om utsatta personer i asylprocessen och om sexuell läggning som grund för en asylansökan.

Hur översyn av EUAA:s anställda ska regleras och hur klagomål ska hanteras togs upp av EUAA:s Fundamental Rights Officer. Ana Ciuban fortsätter som ordförande för det rådgivande forumet (Consultative Forum) och har löpande kontakt med EUAA och medlemsorganisationerna.

EUAA erbjuder organisationer att varje år lämna bidrag till deras årliga rapport samt att delta i olika online presentationer av aktuella ämnen.

ENS (European Network on Statelessness)

FARR är också medlem i ENS, www.statelessness.eu, där medlemskapet är gratis. Vi har tidigare bidragit till Statelessness Index om Sverige men detta uppdrag sköts nu av Asylrättscentrum. Aktuell information finns på svenska på denna länk:

<https://index.statelessness.eu/node/306?language=sv>

I Sverige kommer ENS att driva på att Migrationsverket utvecklar en metod att identifiera statslösa i asylprocessen och ta hänsyn till de statslösas rättigheter i förhållande till gällande konventioner till exempel att kunna registrera statslösa barn som föddes i Sverige vid födseln. Migrationsverket tog fram ett rättsligt ställningstagande under senare delen av 2023 med inriktning på att etablera statslösas identitet men som konstaterar följande brister i regelverket: ” Det finns ingen definition av uttrycket statslös i svensk nationell rätt. Det finns inte heller någon gemensam vägledning för hur bedömningen av om en person är statslös ska gå till. Det saknas också regler om vilket underlag eller vilket beviskrav som ska krävas för att slå fast att en

person är statslös. Sverige har heller inget särskilt förfarande för bestämmandet av statslöshet och det fattas inget särskilt beslut om att en person är statslös. Bedömningen av statslöshet kan alltså inte överklagas särskilt”

<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=47299>

Nationella nätverk där FARR medverkar som medlem/deltagare

FOSIF

FARR deltar sedan början av 90-talet i regelbundna möten med andra organisationer verksamma inom flyktingområdet i samrådsgruppen FOSIF (Frivilliga organisationers samarbete i invandrar- och flyktingfrågor). FOSIF har fortsatt att träffas under året med 9 välbesökta hybrida möten med en dagordning som tar upp aktuella frågor främst ur ett juridiskt perspektiv. (14 mars 24, 17 april, 23 maj, 30 augusti, 8 oktober, 21 oktober, 21 november, 16 januari 2025 och 6 mars) Mötesanteckningar som innehåller bland annat redogörelse för aktuell svensk och internationell praxis delges styrelsen regelbundet. Det är ett mycket värdefullt forum för utbyte av information och analys som har träffats under flera decennier. FARR har deltagit i de flesta möten under året genom Michael Williams. Till ett möte inbjöds Jonas Grimheden från FRONTEX övervakningsfunktion (Fundamental Rights Officer) och till ett annat möte företrädare från Institutet för Mänskliga Rättigheter i Lund som tog upp deras rapportering till FN:s CERD-kommittén (Committee on the Elimination of Racial Discrimination) En del av deras rapport berör migranternas rättigheter. Sverige ska granskas av FN:s kommitté i augusti 2025

FOG-möten hos Migrationsverket

Ungefär samma organisationer som deltar i FOSIF-nätverket deltar också i de s k FOG- möten (Frivilligorganisationer) med Migrationsverkets rätts- och informationsavdelningar. Under året har två sådana möten ägt rum den 21 mars och den 17 oktober. Frågor som har diskuterats är etableringen av mottagande och återvändandecenter, avvecklingen av eget boende (EBO), återvandring samt Migrationsverkets arbete med implementering av Migrations- och Asylpakten. Varje närvarande organisation har också informerat om sina aktuella frågor.

Asylforum hos regeringen

Migrationsministerns träffar med civilsamhället, Asylforum, har ägt rum en gång den 10 april efter inbjudan från dåvarande migrationsministern Maria Malmer Stenegård.

Liisa Korvenranta deltog i mötet som representant för FARR. Liisa kommer i kontakt med många främst unga människor, som har utbildat sig i Sverige, och nu utvisas de då de inte passar i regelverket. Liisa betonade det stora samhällsekonomiska slöseriet som detta innebär. Det är

också många ungdomar som har etablerat sig, men utvisas nu på grund av de orimliga krav lagen ställer.

Migrationsministern konstaterade i sitt svar till Liisa att gymnasielagen är en misslyckad lag.

Samarbete med Asylrättscentrum (ARC)

FARR är medlem i ARC och fick en nedsatt avgift under 2024 på grund av vår ekonomi. Normalavgiften är 25 000 kr per år. Årsmötet ägde rum den 18 april och Michael Williams deltog online. Flera medlemmar i FARR deltog i ARC:s Asylforum den 18 september antingen på plats eller online där följande teman togs upp:

En överblick: Läget för flyktingar och asylsökande nationellt och internationellt

Asylsökande med särskilda behov i asylprocessen: Rapportlansering och samtal om rättigheter och behov för personer i särskilt utsatta situationer

<https://asylrattscentrum.se/sverige/asylsokande-med-sarskilda-behov/>

EU:s pakt om migration och asyl: Vad kommer genomförandet att innebära för människor på flykt?

Hela programmet spelades in och kan ses på You Tube

<https://www.youtube.com/live/XpnS79rYQ2s>

ARC publicerar ett nyhetsbrev Migrationsrättsnytt (tidigare Migforum) som skickas regelbundet till deras medlemsorganisationer och partners med uppdateringar om nationell och internationell lagstiftning och praxis samt landinformation. Detta brev sprids inom FARR men vill du prenumerera själv kan du använda denna länk

<https://asylrattscentrum.se/migrationsrattsnytt/>

FARR har kunnat anlita medverkande från ARC kostnadsfritt i de utbildningsinsatser vi påbörjade i fjol för medlemmar och aktiva i FARR:s mejlgrupp.

Stockholm den 18 mars 2025

Signeras elektroniskt av ordinarie styrelseledamöter